

met, kateri sem zgoraj omenjal, o »lju-bezni« v slovstvu, ker je prav o tem predmetu treba podati nekoliko pojasnila, nekoliko trdnih načel, da bode mo-goče prav soditi o našem listu. Govoril

pa bom z ono priprosto nedolžnostjo, ki ima namen prav poučevati, za čednost unemati, od zla pa odvrčevati. Kogar katekizem ne pohušuje, tega tudi moj spis ne bode. (Dalje.)

Slovstvo.

SLOVENSKO SLOVSTVO.

(Spisal dr. Fr. L.)

„A. Janežičeva slovenska slovnica.“ Za srednje šole priredil in predelal dr. Jakob Sket, c. kr. profesor. Šesta predelana izdaja. V Celovcu 1889. Tiskala in založila tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu. — Str. 276. Cena 1 gld. 30 kr. — Dasi je večini naših čitateljev Janežičeva slovnica znana, saj ni nova, vendar menim, da jim govorim iz srca, ko novo izdajo starega, a vrlega dela najtoplejšo pozdravljam. Čul sem zadnja leta na svoja ušesa in sicer v dijaških, kakor v profesorskih krogih, kako težko pogrešajo to slovnico, kako obžalujejo, da se ne more dobiti v knjigotržtvu. Zato sta gospod izdajatelj in založništvo res ustregla občni želji z novim predelanim izdanjem. Ker je knjiga došla prepozno, da bi mogel že sedaj izreči sodbo o njej, naj omenjam samo nekatere stvari iz predgovora. Izdajatelj pravi o Janežičevi slovnici, da »je ta slovnica tudi knjiga, kateri so najveljavnejši pisatelji iz one dobe kumovali. Po ti knjigi se je utrdila naša pisava, likal jezik slovenski in se učil sedanjí zarod naš«. — »Gledé pisave naj opomnim, da sem se ogibal vseh novotarij in narečnih posebnostij ter se držal le onih oblik, ki imajo sedaj v našem slovstvu več ali manj občno veljavo. To sem storil zato, da se čim prej utrdi naša pisava in doseže večja doslednost v naših knjigah.« — »Pričujoča slovnica ima služiti kot poučna knjiga v prvih šestih razredih.« — »Knjigo izročam rojakom svojim z iskreno željo, naj ji tudi v predelani obliki ohranijo svojo naklonjenost ter v njej častijo Janežičev spomin.« Omenjam tukaj le še, da se tudi ta izdaja, kakor prejšnje, odlikuje po lični vnianjosti, po razgledni sestavi in lepem, ne utrudljivem tisku.

„Rudolf Habsburški“, oče avstrijske cesarske rodovine. Spisal slovenski mladini Fr. Hubad, c. kr. gimnazijski profesor. V Ljubljani. Izdala in založila »Družba sv. Cirila in Metoda«. Tisek J. Blaznik-ovih naslednikov. 1889. 8°. Str. 77. Cena 20 kr. — Ta knjižica je II. zvezek »knjižnice sv. Cirila in Metoda«, katero je sklenila cenjena družba izdajati za mladino. Vsekako lep namen, dasi dandanes nismo Slovenci leni v slovstvenem delovanju za mladino. Posebno prav je, da se izbirajo predmeti spisom iz avstrijske zgodovine. A zapreka pri te vrste spisih ni mala:

bodo-li umeli mladi čitatelji take zgodovinske slike? In pa, naj bi družba izdajala knjige samo za mladino? Ali učitelji ne potrebujejo ničesa? Zato bi želel, da bi se izgubila ona misel, da je »knjižnica« samo za mladino, in naj bi vodstvo družbe mislilo tudi na odrasle. In želel bi, da bi že v tej knjižici bilo izostalo na naslovu: »slovenski mladini«. Ako bi bilo za mladino v prvi vrsti namenjeno to delce, moralo bi pač pripovedovanje ukrojeno biti še priprostejše in še bolj domače in nekatere stvari bi bilo treba izpustiti. A takošna, kakoršna je, primerna je knjižica slovenskemu čitateljstvu sploh in za tak širši krog je res vrlo sostavljena. Nekateri deli so se prav posebno posrečili. Tako sem bil zelo radoveden, kako bo slikal pisatelj boj Rudolfov z Otakarjem, českim kraljem. A rečem rad, da sem bil prijetno ganen. Takega »finega takta«, take pravicoljubnosti in tolike pijetete do pokojnikov ne poznajo vsi zgodovinski pisatelji.

Pisava je pravilna, neprisiljena, lahka, le tu pa tam je kaka nenavadnejša oblika ali po nepotrebnem razvita konstrukcija. Tvarina je izbrana tako, da zanima. Prav toplo želim, da bi z zanimanjem segli po tej knjigi — mnogi.

„Zgodbe sv. pisma“ za nižje razrede ljudskih šol. S 47 podobami. Sp. dr. Fr. Knecht. Poslovenil Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru. Freiburg i Dunaj. Herder. 1889. Cena 26 kr. — Ta knjižica ustreza res šolski potrebi in je za svoj namen popolnoma primerna. Slike so lične in dostojne. Hvalno omenjamo lepo in lahko pisavo prelagateljevo.

HRVATSKO SLOVSTVO.

(Piše Janko B.)

Že v 2. št. »Dom in Svet«-a sem poročal o stanju „Matice hrvatske“ in rekel, da namerava letos svoje člene z lepim številom knjig razveseliti. Uverjen sem bil vedno, da »M. hr.« res neutrudljivo deluje v prosveto hrvatskega naroda, vendar me je ugodno iznenadila vest, da bo »M. hr.« letos izdala dvajset knjig, pol v juniju, pol v decembru in to za l. 1888 in 1889, ker je za eno leto zaostala za solarnim letom. To je res ogromen in nenaden napredek, kate-rega mora biti vsakdo vesel.

14. sušca je imelo „društvo sv. Jeronima“ glavno sejo. Predsednik, kanonik Franjo Budicki, je poročal v kratkih besedah o stanju društva.